

független Újság

politikai napilap

Kézigránátos merénylet a Dohány uccai zsidó templomból kijövő hívek ellen

BUDAPEST, február 3. MOT. A m. kir. államrendőrség budapesti főkapitánysága a MOT útján a következő közlést tette:

Folyó hó 3-án 18 órakor a Dohány uccai izraelita templomból távozó közönség közé ismeretlen tettesek 2 darab kézigránátot dobtak. 13 sebesülés történt. Ezek közül 4 súlyosabb, a többi könnyebb természetű. A nyomozás tolymatban van, 3 egyént őrizetbe vettek.

Budapest, február 3. MOT: A robbanás következtében a következők sérültek meg:

Vajda Adolf 71 éves magánzó, dr. Hönig István 65 éves főorvos, Wermer Arthur 45 éves utazó és Szánthó Andor 30 éves kereskedő,

akiket a Rókus kórházba szállítottak.

Könnyebben sebesültek meg és részben a helyszínen, részben pedig a kórházban történt első segélynyújtás után lakásukra szállították Lukács Zsigmond 81 éves

magánzó, Ágit Herman 81 éves kereskedő, Mári Jenőné 31 éves tanuló, Gera Géza 61 éves drogíztisztviselő, Hajdu József 17 éves tanuló, Stern Ignác 72 éves magánzó, Schiff Ignác 38 éves szücsmeister, Glöckner Boriska 18 éves szövőő, Boniczer Alfréd 62 éves ügynök,

Strasser Sándor 64 éves ügynök, Weisz László 27 éves kereskedő, Engel Herman kereskedő, Molnár János 46 éves kereskedő, Weisz Jakab 31 éves kereskedő felesége, Junger Tibor 24 éves kertész és Ulmann Zsigmond 65 éves magánzó.

Imrédy Béla és Tasnády Nagy András igazságügyminiszter betérjesztette a zsidójavaslat módosításait

Budapest, február 3. MTI: A Ház együttes bizottsága péntek délután 5 órakor folytatta a zsidó közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényjavaslat általános vitáját.

Hóman Bálint volt miniszter személyes kérdésben szólalt fel és visszatért Gratz Gusztávnak a bizottságban tett arra a korábbi kijelentésére, hogy

a magyar közéletben nem alkalmasak a vezetésre azok, kik ideger származásnak, de megmagyarosodtak, akik egyik oldalon idegenek, a másik oldalon magyar származásuk.

Gratz Gusztáv végül is a magyar politika nagy hibájának állapította meg azt, hogy gróf Bethlen István távozása óta nem tisztázták a magyarok vittek az ország kormányát. Akkor ő mint elnök közbejött és megállapította, hogy Darányi tiszta magyar vérből származik.

Gratz Gusztáv igen lojálisan ki is jelentette nyilatkozatában, hogy a megjegyzése tévedésen alapul, ezzel szemben több lapban, így az egyik péntek délutáni lapban is ekké jelent meg, amely szerint

nagybátyja, aki egyttal Darányi Kálmánnak is nagybátyja, Darányi Ignác az országnak 12 éven át volt földművelésügyi minisztere magyarosított nevű lett volna.

Nem tartja szégyennek, ha valakiben német vér van, van benne is, de a bizottság és a Ház iránti tiszteletből szükségesnek tartja bemutatni a kecskeméti ref. egyház felkészének 1902 június 11-én kelt hiteles anyakönyvi adatakon alapuló leszármazási tábláját, mely szerint Darányi Kálmán apja és az ő édesanyja tiszta magyar vérből származik. Mindezt a hírel és szárválhatósága szempont-

jából volt kénytelen kijelenteni. A vita folytatása során az első szónok vitéz Szalay László volt, aki

a nemzet jövője fejlődése, nemzeti, társadalmi és kulturális megerősödése egyik fontos pillérének tartja a javaslatot.

Utalt ezután arra, hogy a zsidókérdés 850 év óta nem új az országban. Jóformán minden századnak megvan a maga zsidó problémája és a zsidók ellen hozott törvényes rendelkezése.

Nem károsnak, hanem előnyösnek tartaná, ha a zsidóságot teljes mértékben kikapcsolná a közjogokból, és nem lenne sem választójoga, sem választhatósága.

Gróf Sigray Antal szerint igazságtalanság, hogy egyesek bünciért mások és ártatlanok lakoljanak.

Nem fogadja el azt az álláspontot, amely nem, vagy alig tesz különbséget az utóbbi időben bevándorolt galíciaiak és a hosszú időn át itt élő és teljesen asszimilálódott, magát teljesen magyarnak valló zsidóság között.

Kérdi, szabad-e a mai világpolitikai helyzetben olyan törvényjavaslatot alkotni, amely a nemzet gazdasági erejét mégha átmenetileg is, csökkenti, az ipari termelést is gyengíti és veszélyezteti. Tiltakozik az ellen, hogy

felszólalását bárki úgy állítsa be, mintha azzal a reformokat akarná elgáncsolni. Reformok, gazdasági, szociális, közigazgatási reformok kellenek. Kell zsidótörvény is, amely lehetővé teszi a galíciai söpredék bevándorlását.

De tiltakozni kell az ellen, hogy megbélyegezzék a zsidóságnak azt a részét, amely a magyar életbe bekapcsolódott.

Vitéz Hertelendy Miklós elfogadja a javaslatot, de nem szeretné, ha a zsidóság, mint külön népcsoport jutna közjogi szerephez. Szívesen magáénak vallja a fennharcos enyhítések, bár még megbízható statisztikai adatok még

ninesenek a frontarcosokról. Mintán több szónok nem volt, az elnök az általános vitát bezárta s

Imrédy miniszterelnök a zsidójavaslatról

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök beszédében többek között ezeket mondotta:

— Méltóztassanak megengedni, hogy az igazságügyminiszter úrral együtt válaszoljunk az elhangzott felszólalásokra s először én ragadjam meg a szót, egészen röviden megvillagítva azokat a főszempontokat, amelyek minket ennek a javaslatnak a benyújtására indítottak s egyben röviden reflektálva azokra a főbb ellenvetésekre, amelyek a vita során elhangzottak. Az igazságügyminiszter lesz azután majd szíves részletesen ismertetni azokat a módosításokat, amelyeket a vita hatása alatt és a vita következtében elhatároztunk és amelyeket, legalább is a lényegesekeket, a mai napon leszünk bátrak azonnal ismertetni a bizottságban. En mindenekelőtt arra az ellenvetésre kívánok válaszolni, amely formai ellenvetés volt s Kelemen Kornél és Dulin Jenő képviselő urak részéről hangzott itt el.

— Azt állították, hogy az előző kormány részéről, amelynek tagja voltam, elhangzott volna az a kijelentés, hogy túlcitálást nem tűr. Bátor vagyok először is megjelyezni Darányi Kálmán igen tisztelt elődömnök e kijelentése azt jelenti, hogy pártjának tagjait felszólította arra, hogy a javaslat kereteihez ragaszkodjanak. Ez tehát egészen egyszerűen egy parlamenti tárgyalási, mondhatnám pártfegyelmi kérdés volt és semmi esetre sem tartalmazott bármiféle kötelezettséget a jövőre nézve. A magam részéről meg kell jegyezni azt is, hogy

1938 tavasz óta bizony nagy események történtek, amelyek indokoltá tették bizonyos kérdésekben állásfoglalásaink revízióját, esetleg megváltoztatását.

Ezen ebben a kérdésben is előállt néhány olyan körülmény, amely a zsidókérdés újból való törvényhozási tárgyalását indokoltá tette. Maga a javaslat indoklása rámu-

róvid számot után vitéz Imrédy Béla miniszterelnök válaszlát a felszólalásokra.

tat ezekre a szempontokra. En a javaslat indoklásában említettek közül most csak egyet ragadok ki. Nevezetesen azt a részt, amely rámutat arra, hogy

mióta az első törvényjavaslatot az akkori kormány benyújtotta s a parlament létargyaltta, számos már államban történtek intézkedések, amelyeknek tendenciája, legalább is hatása az, hogy a zsidóság helyzete azokban az államokban megnövekedett, olyan államokban keresi a maga elhelyezkedését, ahol kedvezőbb helyzetre tarthat számot.

— A másik szempont, amelyet bátor vagyok itt megemlíteni: nem tudom méltóztatnék-e emlékezni, az elmúlt év szeptemberére és októberére, az a hisztérikusnak nevezhető lelkiállapot és azok a felfogások, amelyek akkor ebben a két valóban nehéz hónapban érvényesültek és amelyek sajnos nagyon tekintélyes részben épen a lakosság ama körének magatartásából eredtek, amelyeket a javaslat érint, azt mutatták, hogy a legjobb akarat ellenére is a zsidóság idegalkata, egész lelki és testi konstrukciójánál fogva bizonyos kérdésekre másképp reagál, mint a lakosság nem zsidó része.

Ezt nekünk az egész javaslatnál szemügyre kellett venni, mert most történelmi idöket élünk.

A harmadik szempont, amely felmerült az, hogy

a felvidék egy részének viszszaátalálása következtében igen erős zsidó góepontok kerültek vissza hozzánk, épen olyan részeken, ahol a magyarországnak, a magyar szellemnek az érvényesítése különös jelentőséggel bír.

Így hogy ezeken a helyeken az ottani helyi politika kialakításában is a zsidóság szerepét vissza kellett szorítani.

az igen tisztelt felszólalók előzői méltóztattak.

— Tiszában vagyok azzal, hogy ezek a nehézségek fennállanak, de a nehézségeken annál könnyebben leszünk úrrá, minél nagyobb megértéssel találkozunk a társadalom részéről. A zsidóság érdeke is azt kívánja, hogy okosan alkalmazkodjék az előállott helyzethez, de különösen áll ez a keresztény társadalom minden

A zsidójavaslat módosításai

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Pászti Nagy András igazságügyminiszter szólalt fel:

Mindenekelőtt megállapította, hogy az ellenzéki felszólalások egyáltalán nem voltak alkalmasak arra, hogy az ő meggyőződését megigasssák. Elismeri, hogy

a keresztény zsidó házasságból származó gyermekeknel a javaslat elvi alapjánál tovább lehet, sőt kell is menni, erre vonatkozik az előadó első módosítása. Az eredeti szöveg szerint csak azok nem estek a javaslat rendelkezésel alá vegyes házasság esetén, akiknek zsidó szülei már házasság előtt megkeresztelkedtek.

Az elvi indokot, hogy a keresztény magyar társadalomban való beolvadás szándéka fenforog, el kell ismerni akkor is, ha a zsidó fél a gyermekek nevelésére a házasságkötés előtt törvényes módon meggyőzött, több maga is kereszténynek lett. Feltehető akkor is, ha a házasságkötés után, de még olyan időben keresztelkedett meg a zsidó házastfél, hogy a gyermek két éves kora előtt keresztény lett s így a házasságból származó gyermekek nevelésük kezdetétől fogva keresztény hitben nevelkedtek. A módosítás még egy további rendelkezést is tesz, hogy olyan sem zsidó, sem keresztény, aki tehát vegyes házasságból származik, de a javaslat szerint mégis zsidónak lenne tekintendő, kereszténynek kell tekinteni, ha keresztény féllel köt házasságot. Viszont olyan vegyes házasságból származó, aki a javaslat szerint nem tekintendő zsidónak, zsidónak tekintendő attól

rétégére és a törvényhozás jogaira is.

— Még egyet bátor vagyok kijelenteni:

Aki azt hiszi, hogy pusztán zsidókérdés megoldásáról Magyarországon gazdasági problémát, vagy bármiféle problémát megoldódnak, az nagyon téved.

Ez egy kö az épületben. Elő fontos kö. De mégis csak egy kö.

kezdve, ha utóbb zsidóval lép házasságra.

Az aggodalmak alapját a közjogi elkülönítés adja. Az előadó ebben a vonatkozásban is módosítást nyújtott be, amely szerint zsidónak csak akkor van országgyűlési, törvényhatósági s községi választójoga és zsidó csak akkor lehet országgyűlési képviselőnek, törvényhatósági bizottsági tagnak és községi képviselőtestületi tagnak megválasztani, ha a törvényben meghatározott egyéb feltételeken felül a magyar hatóság részéről kiállított okirattal igazolja azt is, hogy szület, vagy ha szülei 1867 december 31. után születtek, ezek felmenő, 1867 december 31. óta Magyarországon területén laktak.

Zsidót a törvényhatósági és községi legtöbb adófizetők névjegyzékébe nem lehet felvenni.

Viszátérve a javaslat második szakaszára, hangsúlyozta az igazságügyi miniszter, hogy mint kivételre nem vonatkozik a törvény rendelkezése, ha a törvény másként nem rendelkezik, arra sem, aki 1914—18. évi háborúban hősihalált halt övegye, aki az 1918—19. évi forradalmak idején a forradalom ellen irányművet nemzett meztalomban résztvet, ha ezzel életét kockáztatt, vagy emiatt szabadságvesztést szenvedett, agyszíntén annak özvegyére és gyermekeire sem, aki ilyen tevékenysége miatt életét vesztette.

Az igazságügyi miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után az együttes bizottság általánosában elfogadta a törvényjavaslatot.

A részletes tárgyalásra 6-án kerül sor.

Kétfélmillió fontot követel Németország Csehszlovákiától

London, február 3. A »Daily Express« prágai értesülése szerint Sadek csehszlovák gazdasági miniszter azzal a német követeléssel tért haza Berlinből, hogy a Cseh-Szlovák Nemzeti Bank adja át a Német Birodalmi Banknak aranyfedezetének körülbelül kétfélmillió font értékű részét a Szudétaföldön forgalomban lévő cseh bankjegyek fedezetére. Ez a váratlan fordulat nagy meglepetést keltett Prágában.

Prchala Huszton

Ungvár, február 3. Prchala tábornok visszatérése Husztra s az a tény, hogy újból elfoglalta hivatalát,

a Volosin-kormányhoz közelálló körökben újabb tiltakozást hullámolt váltott ki s a cseh tisztviselők és telenpek ellen ismét megkezdődtek a terrorcselekmények.

Szolyva községnél Volosin milicistái megtámadták a cseh hivatalnokokat, mire egy cseh katonai osztog a tisztviselők védelmére sietett és

gépfegyverrel tüzelni kezdett a támadókra.

Husz, február 3. Prchala tábornok esütörtök este megérkezett Kárpát-Ukrájna fővárosába. Az országban mindenütt csend van, mivel Volosin kormányának

még beteg, csak később fogadja Prchala minisztert. Cseh részről cáfolják azokat a híreket, hogy Kárpát-Ukrájnaiban kihirdették az ostromállapotot.

Gafencu befejezte tárgyalásait

London, február 3. MTI: A Daily Telegraph belgrádi levelezője szerint Gafencu román külügyminiszter elutazása előtt kijelentette, hogy

Sztójadinovics miniszterelnökkel megegyeztek abban, hogy Jugoszlávia és Románia érdekei azonosak.

Elhatározták, hogy a két ország békülékeny politikát követ és javítja viszonyát a szomszédállamokhoz. Jelentőségteljes, hogy ezeket a pontokat Gafencu, nem pedig Sztójadinovics körvonalazta. Románia kész tárgyalni Magyarországgal a kisebbségi kérdéstről és egyéb időszerű problémákról.

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ?

Gyenge légváltás, változó felhőzet, reggel helyenként felajmúnt köd. — Erős éjjeli lehűlés. A magasabb heggyeken a hideg kisse gyengül, ideleint a széllet hirtelenesekit úgy változik.

1867, mint határvonal

A szellemi befolyás ügyéről nagyon kevés szó esett az általános vita során. Amikor a törvényjavaslatot előkészítettük, s a minisztertanács keretében megbeszéljük, már akkor két terv merült fel:

az egyik felfogás az volt, amely érvényesült ebben a javaslatban is, szembenállott azzal egy másik felfogás, amely szerint a zsidóságnak a jogokban való részvételét hosszabb tartózkodáshoz, illetőleg a családnak már régebben Magyarországon való telepedéséhez kössük és ezzel ellentétben zárjuk ki az újabban bevándorolt zsidóságot a választójog gyakorlásából.

Mindkét megoldás mellett a prók és kontrák sorát lehetett felhozni. A kormány újabb megfontolás után arra határozta el magát, hogy az előadó javasolni fogja a módosítást, amelynek lényege abban áll, hogy

azok a zsidók, akiknek felmenői 1867 óta Magyarországon területén bírtak állandó lakóhellyel, részt vegyenek a választásban s szavazati jogukat úgy gyakorolhassák, mint a nemzsidók, amivel szemben azok, akik nem felelnek meg ennek a kritériumnak, választójogosságot nem gyakorolhatnak.

Ez tehát a zsidóság kettéosztása, mégpedig a zsidóságnak az a része, amely 1867 előtti zsidóságnak tekinthető,

gyakorol választójogot, az újabban bevándorolt zsidóság azonban a választójog gyakorlásából ki van zárva.

Még egy szempontra vagyok bátor felteni s ez az, hogy

ennek a javaslatnak gazdasági következményeit az ország nem fogja kiheverni.

Ninesenek e javaslatban olyan intézkedések, amelyek lehetlenné tennék a zsidó tőkének Magyarországon való gazdasági tevékenységét. A javaslat kizárólag azt célozza, hogy az a tőke, amely Magyarországon van, keresztény irányítás alatt működék úgy, hogy az ország gazdasági politikájában szervesen beilleszkedjék. Méltóztassanak elhinni, hogy

ebben az országban egy meglehetősen jól kiépített termelési apparátus van, amelynek számára rendelkezésünkre állnak a nyersanyagok, illetőleg behozatal útján beszerezhetők, mert minden esetleges külső nehézségek ellenére meg fogjuk azokat szerezni, rendelkezésünkre állnak a munkérek és pedig nemcsak fizikai, hanem a szellemi munkérek is.

Hogy mi fog történni és mi nem fog történni, ebben a tekintetben, jóslásba nem bocsátkozom. Bátor vagyok arra utalni, hogy a javaslat benyújtása óta bizony olyan álamokkal is sikerült gazdasági megállanásokat kedvező formában kötni, amelyekre azt hiszem

al ma: február 4. találok

ek a jólbevált Vay László bajomi kerület

nütt a NEP indít dolgoz

magasszámú turnuszt jelenti, hogy két-ai előnyt szerez az a helyiknek emberei az usban léphetnek a szedő küldöttség elé. Ással döntik el. A bi-omi kerületben rencseje volt a NEP-en egyes közigás

ellenzéki jelöltek

zékzi jelölt elhatározkozni fog a további jegyzőkönyvet vesz

s vitéz-t

sok 5. 9 kor!

GHIRADÓK!

Tehát ma: február 4-én találkozik az Iparos-bálban Debrecen iparostársadalmá, az Arany Bika dísztermében, este 9 órakor.

Győztek a jólbevált kortesfogások: Báró Vay László a biharnagybajomi kerület képviselője

Biharnagybajom, február 3. Szomorú, elkéseredett választás volt esütörtökön Biharnagybajomban. A sárrétek, Bihar megyének ez a legfegyelmesebb és legjózanabb gondolkodású népe összegyűlt a szavazatszedő helyiségek előtt, hogy állampolgári kötelességének eleget tegyen. A választás azonban nem a bihariaktól megszokott lelkes hangulatban folyt le, hanem döbbenetes csendben,

idegfeszítő izgalomban.

Az a kitörő lelkesedés, amelyet két héttel ezelőtt a független kiscsapat agitációs körúján tapasztaltunk, szertefoszlott a kormánypárt kíméletlen választási machinációjánál.

Igérték a szerencsétlen választóknak adóelengedést, iparendelvényeket, községi bérletet és mindenekelőtt földet, földet, földet...

Mindenütt a NEP indít, dolgozik a hideg terror

A szavazás pontosan kilenc órakor kezdődött. Először minden körzetben szavazóturnusokat állapítottak meg. Erdekes és idegfeszítő dolog ez és rendesen azzal végződik, hogy a választási elnök mondja ki: százaz, háromszázaz turnusokban szavazhatnak-e az emberek.

Az ilyen magasszámú turnus viszont azt jelenti, hogy két-három órai előnyt szerez az a párt, amelyiknek emberei az első turnusban léphetnek a szavazatszedő küldötségek elé. Ezt sorshúzással döntenek el. A biharnagybajomi kerületben pokoli szerencséje volt a NEP-nek, minden egyes községben rájuk mosolygott a szerencse, az övék volt az első turnus.

A nyolc órakor elkezdődött szavazás tehát mindenütt a NEP-turnusaival indult. Órákon keresztül furesa képet mutatott a biharnagybajomi választókerület kilenc községe.

A szavazóhelyiségek előtt lézeng néhány ünneplőbe öltözött gazda, feketekendős néni, odébb két-háromszáz mé-

terrel nagy csoport topog fagyoskodva, tőlük nem messze egy másik. Ezek az ellenzékiek: a kiscsapat és a nyilasok.

A kormánypárti szavazókat már régen bejuttatták a meleg szavazóhelyiségbe, az ellenzékiek viszont kint állanak az Isten szabad ege alatt. A hosszú, órákig tartó várakozás alatt megbomlik a sűrű ellenzéki tömeg, hazameznek melegíteni a gazdák s ebédet főzni az asszonyok. Ennek tulajdonítható, hogy reggel kilenc órakor a leadott szavazatok száma így alakult: báró Vay 1033, a kiscsapat 94, a nyilasok 93 szavazatot kaptak.

Ettől kezdve Vay László nagy fölénnyel vezet mindvégig.

Pontosan féltizenkettőkor a szavazásnál észlelt szabálytalanságok miatt a négy ellenzéki bizalmi felállt és bejelentették az elnöknek, hogy kivonulnak a tereméből, mert megbízhatatlannak képtelenek megfelelni, nem tudják a szavazók személyazonosságát megállapítani.

Az ellenzéki jelöltek visszalépnek

A két ellenzéki jelölt elhatározta, hogy tartózkodni fog a további szavazástól, jegyzőkönyvet vesznek fel a történetekről és azt eljuttatják a választási elnökhöz. Delet harangoznak, amikor dr. Albrecht Ferenc kiscsapatpárti és Csuka Lajos nyilas jelölt felkeresik a választási elnököt, Miskolczy József földbirtokost, bejelentik visszalépésüket

és elkészítik a jegyzőkönyvet. Ezután már simán folyt a választás. Autós küldöncök rohantak mindenfelé leállították az ellenzékiet. Egy órától már csak a kormánypárt szavazott, este pedig kihirdették az eredményt. Győzött báró Vay László 5964 szavazattal. Az Albrecht Ferencre leadott szavazatok száma 818, a Csuka La-

josra leadott szavazatoké 1337. Az ellenzék minden valószínűség szerint megpeticionálja a választást.

Két új kutat furat a város

A pénteki polgármesteri értekezleten dr. Vida Sándor és Imre műszaki tanácsos bejelentette, hogy a városhoz több kérelem érkezett be közutak létesítése iránt.

A költségvetésben négy új kút fúrására és egy kút javítására van engedély biztosítva. A műszaki tanácsos javaslatára dr. Kölesy Sándor polgármester úgy határozott, hogy egyelőre a faiskolai kutat javítsák ki és a Veresegyházi Tamás utcán és a Lehel utcán furjanak egy-egy közut, a két másik közut létesítéséről pedig majd később döntenek.

Hungária filmszínház

NÉZZE MEG MA,
ha még nem látta volna a

János vitéz-t

Előadások: 5, 7, 9-kor!

VILÁGHIRADÓK!

Az Apollóban

MA IS, 5, 7, 9 órakor
az IZGALMAS
DOLORES DEL RIO film:

A veszélyes zóna

VILÁGHIRADÓ!

Németország és Olaszország éles tiltakozása Roosevelt „rajnai védvonalá” ellen

Washington, február 3. Csütörtökön este a Fehér Házban Roosevelt elnök elnökletével értekezlet volt, melyen a kiadott hivatalos jelentés szerint nemzetvédelmi kérdéseket vitattak meg.

A váratlan értekezlet nagy feltűnést keltett. Ugyancsak nagy feltűnést keltett Mackenzie miniszterelnök kijelentése is a kanadai parlamentben, hogy az USA és Kanada között közös védelmi terülről folynak tárgyalások.

Washington, február 3. Roosevelt elnök nyilatkozata, amelyben Franciaország és Anglia katonai támogatásának szükségét hangoztatta, minden más kérdést háttérbe szorított. A sajtóban szenvedélyes vita folyik Roosevelt szavai körül s míg a demokrata kormánypárt lapjai arra az álláspont-ra helyezkednek, hogy

Roosevelt nemcsak elnöke az Egyesült Államoknak, hanem egyúttal legfelsőbb hadura is, joga van tehát olyan katonai intézkedéseket fogantatni, amelyeket akar, addig a republikánus ellenzék a legnagyobb elkese-

redéssel támadja az elnököt és azzal vádolja, hogy

titokban katonai szövetséget kötött Franciaországgal.

A képviselőház külpolitikai bizottságának kilenc köztársasági tagja nyilvános nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelentik, hogy az Egyesült Államok egész népe pártkülönbség nélkül elutasít minden háborus propagandára irányuló titkos diplomáciát.

Hamilton Fish köztársasági képviselő egyidejűleg az egész országban közvetített rádióbeszédet mondott, amely így hangzik:

»Megvádalom Roosevelt elnököt

azzal a kísérlettel, hogy mint a papírrongyot dobja el a semlegeség, a benemavatkozás és a béke hagyományos amerikai politikáját épügy, amint

majdnem minden más amerikai hagyományt is figyelmen kívül hagyott.

hogy idegen háborúba, katonai szövetségekbe és egyetemes biztonságba keverjen minket.

Berlin és Róma visszhangja

Berlin, február 3. A német lapok a legnagyobb felháborodás hangján tiltakoznak Roosevelt elnök kijelentései ellen,

amelyek szerint Amerikának támogatnia kell az összes demokrata államokat és Franciaországban kell megvédelmeznie határait. A német sajtó egyöntetűen leszögezi, hogy

Roosevelt ezzel a nyilatkozatával nyíltan a háborúra uszít.

A Völkischer Beobachter: A nagy Amerika, amely békében és nyugalomban dolgozhatna, —

tele van németellenes jelszavakkal

s a háborús izgatók készen állanak arra, hogy gondolkodás nélkül vágóhídra vigyék a pittsburgi munkást és a Nyugat farmerét egyaránt,

ha sötét terveik így kívánják.

A Börzenzeitung egymásután

két cikkben támadja Rooseveltet. A lap többek közt a következőket írja:

— Roosevelt úr már sok mindenre rászoktatott bennünket, de azért még sem hittük volna, hogy alig 24 órával Hitler Adolf békebeszéde után ilyen

háborus uszításnak és nyílt harci fenyegetésnek adja oda magát.

Valamennyi nép béke után áhitozik, beleértve az amerikai népet is, Roosevelt ellenben brutálisan kijelenti, hogy

Amerika védelmi frontját Franciaországba kell áthelyezni.

Az Angriff azt állítja Rooseveltről, hogy

a pánjudaizmusnak-akarja feláldozni Amerikát és minden anykedésének a háttérben Baruch bankár áll.

Hitler nem válaszol

Berlinből jelenti a Daily Telegraph, hogy Hitler megbeszélést folytatott Ribbentrop, Göringgel és Göbbelsszel és úgy döntött, hogy nem válaszol Roosevelt beszédére.

Páris, február 3. Welezek gróf német nagykövét kihallgatáson volt Bonnet külügyminiszternél. A beavatottak szerint

Bonnet arról kért felvilágosítást, mit jelent Hitlernek az a kijelentése, hogy háború esetén Németország feltétlenül Olaszország mellé állana.

Az olasz sajtó Hitler beszédének Olaszországra vonatkozó részét úgy értelmezi, hogy

Németország háború esetén mindenképpen segítségére sietne Olaszországnak, akár megtámadott, akár támadó fél lenne Olaszország.

600 repülőgépet vesz a francia kormány

Páris, február 3. Csütörtökön este a hadügyminisztériumban Daladier miniszterelnöknel értekezlet volt, amelyen a légügyi miniszter és a pénzügyminiszter vettek részt, továbbá a két minisztérium szakértői. Politikai körökben úgy tudják, hogy az értekezleten megvizsgálták azokat a terveket, hogy

a francia kormány az Egyesült Államoktól további hatszáz repülőgépet vásároljon.

A Yorkshire Post, Eden lapja figyelemztetést intéz azokhoz a kisebb európai államokhoz, amelyek a lap szerint a diktatúrák árnyékában élnek, hogy

nagyon veszedelmes politikát folytatnak, amikor hisznek abban a tévhítbé, hogy a demokrata hatalmak gyengék és Anglia már dögrováson van.

Roosevelt beszéde után most már senki sem lehet kétség afelől, hogy milyen a helyzet a világban.

Roosevelt megcáfolta a neki tulajdonított nyilatkozatokat

Washington, február 3. Roosevelt elnök a Fehér Házban tartott sajtóértekezleten cáfolta és valótlannak jelentette ki azt a hírt, amely szerint ő azt mondta volna, hogy Amerika határait Franciaországban, illetőleg a Rajnáinál vannak. Egy újságíró kérdésre, hogy mi igaz a neki tulajdonított állítólagos határnyilatkozatokról, Roosevelt mosolyogva felelt: Egy fickó találta ki, én magam nem mondtam és nem is felel meg a valóságnak.

Az Egyesült Államok külpolitikája nem változott és nem is fog változni. A törvényhozás bizonyos tagjai és egyes lapok szándékosan félremagyarázzák azonban ezt a külpolitikát.

Az elnök ezután rámutatott az asztalán fekvő újságosomóra s így szólt: némes ezekben a lapokban egyetlen hír, vagy alcím sem, amely ne adna hamis képet. Kortes-szempondotok nem volna szabad a külpolitikába keverni.

Tudom, tette hozzá, hogy ezt az állítólagos kijelentésem Angliában és Franciaországban helyeselték. Németországban és Olaszországban támadták, de a helyeslés és a támadás is valótlan hírből indult ki. Ezután hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok külpolitikája a pontban foglalható össze:

Elleneznek az Egyesült Államok minden olyan szövetséget, amely terhes kötelezettségeket hártana rá: hí-

vei a világkereskedelem szabadságának; legteljesebb mértékben részesüljenek az Egyesült Államok a fegyverkezések csökkentésével és korlátozásával s végül a világ összes népeinek politikai, gazdasági és társadalmi függetlenségét kívánják.

Egy másik kérdésre az elnök kijelentette, hogy átvizsgálta a müncheni egyezményt, valamint az azt követő európai fejleményeket s arra a meggyőződésre jutott, hogy az Egyesült Államoknak erősíteni kell haderejét. Szükség tehát, hogy a parlament sürgősen szavazza meg a kért hadügyi kölcsonöket.

Róma, február 3. A féléhivatalos Giornale d'Italia főszerkesztője, Virginio Gayda a legnagyobb felháborodás hangján tiltakozik Roosevelt elnök nyilatkozata ellen, amely szerint az Egyesült Államok határait Franciaországban kell megvédelmezni.

Rooseveltnak az a kijelentése nyílt provokáció,

— írja Gayda — s nem tekinthető másnak, mint háborúra való bujtogatásnak. Ha Roosevelt az Egyesült Államok támadó határait egészen a Rajnáig tolná ki, akkor Olaszországra és Németországra az a köteletség hárul, hogy védelmi határukat egészen a Panama-csatornáig terjessék ki.

Anyák és egyetemi tanárok érdekes vitája a MANSz kulturdélutánján

A MANSz pénteken délután nagyszerű kávédelutánt rendezett. Ezen az Anyák Iskolája hallgatósága az előadókkel értekezett. Ez a kávédelután komoly problémák megvitatására is alkalmas volt és azok, akik ezen az összejövetelen résztvettek, meggyőződhettek arról, hogy

a MANSz hibátásának legmagasabb fokán áll, mikor nemzetnevelő célkitűzésekkel problémák felé megoldást keres.

A pénteki összejövetelen az Anyák Iskolájának előadói közül dr. Haendel Vilmos egyetemi nyilvános rendes tanár, Makkai Sándor, volt erdélyi püspök, egyetemi tanár és író, dr. Czukrasz Ida szemklinikai adjunktus, szemorvos, Konez Aurélné ny. igazgatónő és dr. Dienes Eva tanárnő jelentek meg.

Az előadókat és a nagyszámú hallgatóságot dr. Bacsó Jenőné, a MANSz kulturális és propagandá osztályának elnöknője üdvözölte. Beszédében az anyák megbecsülésére példát hozott fel, amely éppen az ő életéből való. — Elmondotta, hogy a nyári vakációt az alpesti hegyek birodalmában töltötte el. Ott megismerkedett egy georgiai asszonnyal, akivel sokszor órákon át elbeszélgetett. Feltűnt neki, hogy ha egy ajtóhoz érkeztek, a hölgy mindig udvariasan kinyitotta az ajtót és előre engedte. Mikor ennek oka felől érdeklődött, a hölgy előadta, hogy

ez a megtiszteltetés az anyáknak szól.

Mint megjegyezte — a hölgy georgiai hercegnő volt. Üdvözölő szavait azzal fejezte be, hogy szeressük, tiszteljük a magyar anyát.

Uray Sándor bejelentette, hogy az Anyák Iskolája hallgatói tíz kérdéssel fordultak az előadókhöz. Ezeket a kérdéseket tételek szerint kiadta a megjelent előadóknak.

Ezután Koecis Gyuláné állott fel s beszéde kiemondhatatlan érzéseket váltott ki a megjelentek köréből. Előadta, hogy nemrégiben egy kis gyermeköt szült fel.

Kíváncsiak és a végén megrökönyöttek, hogy a gyermek születése után az anyák

kisfiú, aki naponként a koldulás egy ügyes fogásával táncolással és búvészműtatódényekkel élve szép pénzeket koldult össze.

A rossz környezet megfertőzte a fiúcskát. Azt hitte, hogy lehet a fiún segíteni, azért vette pártfogásba. Tévedett. A fiú teljesen megfertőződött volt. Megszokott. Az ilyen esetek ellen egy a védekezés:

az anyáknak egy céhbe kell tömörülni.

Előadása végétével annak az óhajának adott kifejezést, hogy oda kell munkálkodni, hogy a MANSz minden anyák anyja legyen. Az egyszerű Vilmos császár körüli házmester derék feleségének beszédét megtapsolták.

Konez Aurélné az angol iskolatípusról és annak gyakorlati jelentőségéről feladott kérdésekre választolt és aláhúzottan hangsúlyozta, hogy az iskolában mindenkinek egyformának kell lenni.

Haendel Vilmos dr. egyetemi tanár a neki kiadott kérdésre azzal választolt, hogy a MANSz készíthet feliratot, mely az agglényadók melletti bevezetését kéri.

Az öt év óta férjénél levő anyák kötelező orvosi vizsgálatának elrendelése tárgyában kiadott kérdésre azt választolta, hogy ez már erősen érintené az egyéni szabadságot.

Beszélt a kötelező munkatábori szolgálatról és arról, hogy a kötelező orvosi vizsgálat elrendelését inkább a lányoknak kellene kezdeni Czukrasz Ida dr. szemorvos tanárség részére két orvosi kérdést érintő tételt osztott ki Uray Sándor. A kiváló előadó megmondotta, hogy fogós mind a két tétel. Egyik arról szólt, hogy

nem lehetne-e anyákat megtanítani az egyes baleseteknél szükséges gyors segítségnyújtásra.

Erre azt a feleletet adta, hogy a szemézet terén vannak bizonyos lehetőségek. Ha azonban az idegen test a szaru közé kerül, úgy orvost ajánl. — Kihangsúlyozta, hogy a gyermeket úgy kell felnevelni, hogy érzései ne legyenek ellenségesek az orvos irányában. A másik kérdésre, hogy mit te-

gyen az anya a fiúk nem kérdését illetően, azt a választ adta, hogy

a gyermeket úgy neveljék fel a szülők, hogy a nem kérdése minél jobban egyszerűsültsék le.

Ha a gyermekek az életre nevelődnek és a szülők lényeg barátai is a gyermekeknek, úgy ez a kérdés önmagától megoldódik.

Makkai Sándor dr. egyetemi tanár, író a részére kiadott kérdésre azt a választ adta, hogy minden tanítás nevel. Azért, hogy a tanterveket a szülők és a magyar társadalom megkérdezése nélkül gyártják, elsősorban a társadalom a hibás.

A Duce megszemlélte az olasz repülőgépgyárat

Róma, február 3. Stefani: A Duce péntek reggel 10 órakor 3 motoros repülőgépre szállt és 40 pernyi repülés után leszállott a Castiglione di Lago-n. A Duce megérkezése után

szemlélet tartott a vadászati iskolában, majd gépkocsin a Passaiguanói repülőgépgyárba ment.

Itt részletesen megszemlélte a gyár

A mi iskolai nevelésünk erősen reaktívra szorult.

Sürgősen meg kell hallgatni idevonatkozólag a magyar társadalmat. A második tételre a nagyszerű professzor azt a választ adta, hogy az anyákat meg kell arra is tanítani, hogyan kell beszélni gyermekeikkel.

Dienes Éva dr. a németországi egyház és a hitélet egyes kérdéseit ismertette.

Végezetül öz. Uray Sándorné beszélt.

Az Anyák Iskoláját a MANSz folytatni fogja s úgy határozták, hogy ezt a remek nevelőmunkát kiviszik az egyes kertészekbe is.

József főherceg felszólalása a felsőház honvédelmi vitájában

A felsőház ma kezdte meg a honvédelmi javaslat tárgyalását. Gróf Széchenyi Bertalan nyitotta meg az ülést. A javaslat tárgyában kimondották a sürgőséget.

Az első szónok József főherceg volt: — Ha körültekintünk a világon — mondotta —, vagy visszapiantunk a világtörténelemre, azt látjuk, hogy azok a nemzetek lesznek minden helyzet urai, amelyek fegyelmekkel, amelyekkel katonai szellem hatál és amelyeknek kiválóan felszerelt hadseregük van.

Petyhüdt, puha, saját erejükben bizni nem tudó vagy nem merő nemzeteket elnyel a történelem örökké hullámzó, háborgó tengere. Csak öntudatos nemzetek, amelyek kizárólag saját erejükre építik fel létüket, tudnak megküzdeni a sors pusztító vihára ellen.

— Hogy mit jelent a jól felszerelt hadsereg, azt mindannyian tudjuk: az ország biztonságának, az ország függetlenségének feltétlen megóvását. Hogy mit jelent az elégtelenül felszerelt hadsereg, azt sajnos, a világháború első napjaiban nagykeservesen kellett tapasztalunk.

Nemzetünknek legnagyobb kincse, a hadseregnek legnagyobb kincse az emberi élet.

A háborúban nekünk tisztelnek is szigorú kötelességünk volt az emberi életet kímélni. Hogy védhetjük meg az emberi életet? Csak úgy,

ha minden szükséges harctesztközettel felszereljük hadseregünket.

József főherceg ezután kijelentette, hogy a törvényjavaslatot a legalapvetőbb tanulóanyagokra és a következő meggyőződésre jutott:

— A törvényjavaslat kifünnő. Honvédségünk tökéletessé tételére minden lehetőséget kihasznál és úgy van felépítve, hogy honvédségünk magasatos feladatának

minden feltehető körülmény között legjobban megfelelhessen.

Ezután a javaslatnak azzal a részével foglalkozott, amely a légialalom kérdését tárgyalja.

— Aktív légialalomhoz

hatalmas légiere, passzív légialalomhoz megfelelő tűzértségre van szükségünk és az ország belsejé-

felszerelését és a készülő kísérleti gépeket. A gyárban dolgozó munkások a Ducet határtalan lelkesedéssel fogadták. A gyár meglátogatása után a Duce Castiglione di Lago községbe ment. A lakosság itt is lelkesen tüntetett a Duce mellett, aki 12.40 órakor ismét repülőgépre szállt s 13.30 órakor érkezett vissza a litorioi repülőtérre. Innen gépkocsin azonnal a Venezia palotába hajtatott.

ben fegyelmeknek kell lennie

és mindent meg kell szervezni a légtalalom érdekében.

Beszéde további során kérte a magyar társadalmat, hogy támogassák a légvédelmi liga működését.

Juhász Andor volt a következő felszólaló. Azt fejtegette, hogy a legközelebbi háború az ország összépességének háborúja lesz a másik ország összépességének ellen.

Gróf Apponyi Károly, Simor Elemér, Niemayer László, Kolosváry Mihály és Bárczy Gábor felszólalásai után Meskó Zoltán tábornok-orvos volt a mai ülés utolsó szónoka, aki megemlékezett az elmúlt év őszén lezajlott eseményekről, a hadsereg gyors megújításáról és a Felvidék katonai megszállásáról.

A felsőház ülése délután 2 órakor ért véget. A honvédelmi javaslat világitja ma délelőtt 10 órai kezdettel folytatja a felsőház.

Kézsersüllet

ifj. SCHNEIDER péktől vegyen Nyíl ucca 77. fióküzlet Kálmán tér 3. és Színház-tér.

Ujra bombák robbannak Londonban

London, február 3. Ma reggel hat óra tájban robbanás rázkódta meg a londoni esővasutak két fontos állomását: Tottenham Court Road és a Leicester Square állomásokat. Mindkét helyen

a poggyászetelti helyiségben robbantak fel bizonyos bőröndök, amelyeket nyilván merénylők őrszerkezetes bombákat helyeztek el. A robbanás mindkét helyen robbadónította a poggyászhelyiségeket és deszkadombok, üvegszilánkok és csempedarabok záporoszerűen hulltak az uccára, miközben

sűrű füstfelhő borította el az állomás környékét

A közelben lévő házak ablakai betörttek. Az első állomás egyik jegyszedője súlyosan megsebesült. Kórházba vitték.

rom kist
landja a
templ

A tűz
Idegfe
mentési
szentelő
tők. Az
den olya
repelt, a
böl és re

rekek a templom

Csütört
ren az ö
sétáját v
delelőtt
ra, hogy
lepő dolg
Egyszer
rókáló s n
a görög k
re. A rend
tő látvány
a templ
részén,
kis

rekek a templom

nasználható a to

Igen am
hozzákezd
sához

kiderült
rát nem
gas falá
templom
ri

Szolnoky
látva, spee
ért akart

iet

A tété ge
toronyban
hosszas tan
hogyan seg
toronyba. I
hogy a tété
nak leboesa
rákötik a d
sorban fell
re, ahoman
hatnak a to
dolást azon

gyerekeket a
és kapasz
a nödesze
jokat szer
lomtató kis
s a tüzőb
set a gerine
ven bemás
szf az elon
ték, mert
res bédogte

tartani le
gyerekek
gukra a k

Más megold
A toronyo
gütségükre
ritett egy
nyújtottak
nak, aki azt

akarták a
akarták a
A torony
köték s az
felé, legna
re azt vette
lona ajtaja
ben visszas
szabdalaso
szereplő:
RIX,
ó világ-
Kisérő:
ándorló.

Vig
Az öse
hősenek
TA
a re
A legiz
világfil
HE
Amerika
rekord
Chaplin.
Be

akarták a
akarták a
A torony
köték s az
felé, legna
re azt vette
lona ajtaja
ben visszas
szabdalaso

szereplő:
RIX,
ó világ-
Kisérő:
ándorló.

Be

Három kislány életveszélyes kalandja a görögkatolikus templom tetején

A tűzoltóknak csak nehéz munkával sikerült megmenteni a gyerekeket

Idegfeszítő, rémregénybe illő mentési munkát végeztek gyertyaszentelő napján a debreceni tűzoltók. Az érdekes történetben minden olyan mozzanat és kellék szerepelt, amelyet a kalandorfilmekből és regényekből nagyon jól ismerünk: toronytető, tűzoltólétra, ablakon való ki- és bemászkalás. Nem hiányzott természetesen az izgató kíváncsiak tömege sem, — akik szívszorogva nézték végig a mentési munka izgalmas jeleneteit.

Gyerekek a templom tetején

Csütörtök délelőtt az Attila-téren az örszemes rendőr szokásos sétáját végezte. Csendes, ünnepi délelőtt volt és nem is gondolt arra, hogy hamarosan milyen meglepő dolgoknak lesz a szemtanúja. Egyszerre odalépett hozzá egy járókelő s megkérte, hogy nézzen el a görög katolikus templom tetejére. A rendőr szeméi előtt elképesztő látvány bontakozott ki: a templom legmagasabb tetőrésein, a csatornában három kis gyerek kuporgott.

A rendőr felszólított hozzájuk, hogy megtudja, miképpen kerültek oda, de a gyerekek az ijedségtől és hidegtől annyira meg voltak dermedve, hogy egy árva szót sem tudtak szólni.

A rendőr, aki egyébként is tehetetlen volt a gyermekek rendkívüli helyzetével szemben, azonnal telefonált a tűzoltóknak, akik Szolnoky Sándor tűzoltóosztály vezetésével az Attila tere robogtak, hogy leszedjék a csatornában kuporgó gyermekeket.

Nem használható a tololétra

Igen ám, de amikor a tűzoltók hozzákezdtek a tololétra felállításához

kiderült, hogy a Magirus-létrát nem lehet a templom magas falához állítani, mert a templomot park és vasrácskerítés veszi körül.

Szolnoky Sándor tűzoltóosztályt ezt látva, speciális műszaki emberekért akart telefonálni, de ekkor

megjelent a templom harangozója és megmentette a reménytelennek látszó helyzetet. — Kinyitotta a templomajtót s a tűzoltókat felvezette a toronyba. Innen

egyik bátor tűzoltó kimászott az ablakon, keresztül a templom tetejére.

s az ott lévő biztonsági létrán felment az épület gerincére, — ahol ayeregülésben elhelyezkedett.

Megkezdődik a mentés

A tető gerincén ülő tűzoltó s a toronyban tartózkodó füst közötti hosszasan tanácskozás indult meg, hogyan segítsék a gyerekeket a toronyba. Először azt gondolták, hogy a tető gerincéről köteleket fognak lebozsítani, azt a gyerekek rákötik a derekukra s a tűzoltó sorban felhúzzálja őket a gerincre, ahonnan már könnyen bemászhatnak a toronyba. Ezt az elgondolást azonban elvetették, mert

tartani lehetett attól, hogy a gyerekek rosszul erősítik magukra a köteleket s lezuhannak a mélységbe.

Más megoldás után kellett nézni.

A toronyor ekkor ismét nagy segítségükre volt a tűzoltóknak. Kérített egy kis létrát, amelyet felnyújtottak a gerincen ülő tűzoltónak, aki azt jó erősen rákötözte a

kötélre s lecsúszta a gyerekekhez. Azután felszólította őket, — hogy egyenként álljanak a létrára és kapaszkodjanak jól bele. Ezzel a módszerrel sikerült mindhármójukat szép simán felhúzni a templomtető közepére, ahonnan a létra segítségével könnyen bemászhat a toronyba. A terep összegyűlt óriási tömeg roppanásig feszült idegekkel nézte a tűzoltó és a három gyerek különös vándorlását a deres bádogtetőn.

Hogyan kerültek a gyerekek a csatornába

A toronyban mindjárt vallatásra fogták őket, hogy hogyan kerültek a csatornába? A gyerekek a remüléttől szépegye elmondották, hogy az istentisztelet ideje alatt fellopóztak a toronyba, mert megakarták nézni a harangokat.

A toronyban, sokáig elbámészkodtak s amikor jönni akartak kifelé, legnagyobb meglepetésükre azt vették észre, hogy a templom ajtaja be van zárva. Ijedtségben visszafutottak a toronyba s a szabaduláson törek a fejüket. Kineztek az ablakon és látták, hogy az ablak mellől egy létra vezet az épület tetejére. Ezen felmászta a tetőre s onnan — mint ahogy a játszótereken a csúszdában szokták — lecsúsztak a csatornába. Azt gondolták, a csatorna már olyan közel van a földhöz, hogy onnan veszély nélkül legrúghatnak. Itt azonban meghökkenve látták, — hogy vakmerő vállalkozásuk hibaváló volt s a szabaduláshoz egy hajszálnival síneseknek kézelebb, mint voltak a toronyban. Rémülten kuporgottak hát, míg a rendőr felfedezte őket.

A tűzoltók már éppen haza akartak engedni a kalandokban kimerült gyerekeket, amikor az egyik megszólalt közülük:

— Hát a Pista hol van?

Véresre verték a belga miniszterelnököt

Brüsszel, február 3. Spaak belga miniszterelnököt tüntetők megdöntötték és homlokán megsebesítették. A miniszterelnök a kamara ülésén — amely egyébként viharos lefolyású volt — értesült arról, hogy

tüntetők vonultak fel az ő Brüsszel egyik elővárosában lévő házához.

A miniszterelnök az ülés befejezése után azonnal gépkocsin a St. Gilles elővárosában lévő villájához hajtatott, amelyet közben már

körülbéreltek a tüntetők. A jobboldali tüntetők az autóból kilépő

Kiderült, hogy nem hárman, hanem négyen jöttek fel a toronyba s a negyedik társuknak se híre, se hamva. A tűzoltók újult erővel kezdtek munkába, átkutatták a templom egész tetőszerkezetét s már-már lemondtak arról, hogy a negyedik gyereket is megtalálják, amikor a templom padlásának egy sötét zugában felfedezték a csendesen szendörgő gyereket. Felébresztették s a három gyerek nagy örömmel levitték őt is az utcára. Kalandjuk ezzel valószínűleg nem ért véget. A csattanós epizód bizonyára még odahaza következett.

miniszterelnököt nem akarták házához engedni. Közben mindegy

ik tüntető rátámadt a miniszterelnökre, akik véres sebet ejtettek. Rendőrök szabadították ki a miniszterelnököt, veszélyes helyzetéből és lakásába kísérték.

A miniszterelnök villáját egész éjszaka át esendőség őrizte.

A belga parlamenti környéken rendőr- és csendőrcsapatok állnak, úgy hogy

a város ástromállapot képét mutatja.

Megszűnt a szovjet budapesti követsége

Mi történt a volt budapesti szovjet követtel?

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szovjetkormány február 2-án közölte a moszkvai magyarok iránti követtel, hogy

a budapesti követségének működését meg akarja szüntetni, és Magyarországgal való diplomáciai kapcsolat fenntartásával egy más államban székelő szovjet

küldetését kíván megbízni.

A szovjetkövetség tisztikarából nem lehet senkinek sem a közelébe férközelni. Még a legbeavatottabbak sem tudják, hogy

mi történt Alexandré Bekszadjan követtel, akik tavaly előtt novemberben váratlanul visszatartak Moszkvába.

Megharapta, vagy nem harapta meg a fogházörököt Jávorszky Gyula

— ebben az ügyben ítélezett a törvényszék

A sorozatos botrányról ismert volt debreceni nyilaskeresztes vezető, Jávorszky Gyula pénteken ismét a bíróság elé került. Ezúttal hatósági közeg elleni erőszak és ingóvagyonrongálás címén vonta felelősségre Jankovich Jenő dr. törvényszéki tanácselnök.

Jávorszky Gyula, amikor legutóbbi fogházbüntetését töltötte a Werbőczy-utca, szabálytalanságot követett el a fogházban, ezért fegyelmi uton sötétzárkára büntették. A fogházörök bejelentette a cellájába és felszólították arra, hogy kövesse őket a sötétzárkába. Jávorszky ekkor dühbe gurult és

felkapta a cellában lévő széket, amit neki vágott az ablaknak.

Az ablaküveg darabokra tört, a fogoly pedig vadul kiabálni kezdett:

— Katonák, segítsenek, meg akarok gyilkolni!

A fogházörök többszöri felszólítására sem volt hajlandó elindulni a magánzárkába, mire megfogták és erőszakkal akarták kényszeríteni, hogy elinduljon. Jávorszky még így sem akart menni, ellenszolgált a fogházöröknek, akiknek végül azonban mégis sikerült magánzárkába esukni a dühöngő foglyot.

Az ügyészség a fogházban történetek alapján vádat emelt Jávorszky ellen aki

a vádirat szerint harapta és ütötte a fogházörököt.

Az eljárás során Jávorszky tagadta harapást és a fogházörökkel való szembeállítás, valamint azt, hogy megütötte őket. Csapán azt vallotta, hogy nem akart a sötétzárkába menni, de nem verekedett őrvele. Kijelentette azt is a vizsgálat során, hogy

exaltált lelkiállapotban volt és jóformán nem is tudta, hogy mit cselekszik.

Jávorszky Gyulát orvosszakértők is megvizsgálták, akik megállapították, hogy teljesen beszámítható, cselekedeteit teljes normális szellemi képességnek birtokában követte el.

A pénteki főtárgyaláson Jávorszky fenntartotta tagadását és mivel a tanúkihallgatások során nem merült fel bizonyíték arra, hogy megütötte és megharapta a fogházörököt, a törvényszék felmentette a hatósági közeg elleni erőszak vádjá alól.

A cella ablakának beverése miatt azonban ingó vagyon rongálásban büntésnek mondta ki a bíróság és

húsz pengő pénzbüntetésre, valamint tíz pengő anyagi kártérítésre ítélte.

Jávorszky Gyula fellebbezett a büntetés ellen.

Vígyszínház

Az őserdők legyőzhetetlen hőseinek legújabb kalandjai:

TARZAN a rettenetes!

A legizgalmasabb amerikai világfilm. — Főszereplő: HERMAN BRIX, Amerika súlydobb világ-rekordere. — Kísérő: Chaplin, a »Kivándorló«.

Bemutató ma!

Ma este lesz a híres Iparosbál

Debrecen iparostársadalmának nagy seregszemléje lesz a mai Iparosbál, mely pontosan 9 órakor kezdődik az Arany Bika disztermében.

Lapunk hasábjain több ízben jeleztük, hogy február hó 4-én, azaz ma este 9 órakor kezdődik a régi, jóidőkre emlékeztető Iparosbál az Arany Bika disztermében. E bálra megmozdult Debrecen iparostársadalmának és fiataljai, öregjei egyaránt nagy előkészületeket tettek, hogy azon megjelenhessenek. Valóban e bál úgy méreteiben, mint szépségben, esillogásosan messze felülmúlja a szokásos bálakat. Az biztos, hogy a megjelenő közönség fesztelenül, a legjobb hangulatban tölti el az estét, mert a rendező bizottság gondoskodott arról is, hogy felváltott zenekarok az igényeket kielégítsék, táncok között pedig a fiatalok egymást felülmúlják. Ismételtén közöljük, mihez tartás végett, a bál rendjét, mely szerint

1. Az Iparos Dalegyület a Nem-

zeti Hiszekegy élénklésével megnyitja a bált.

2. A bál elnöke megnyitja rövid beszédet mond.

3. A magyarruhás hölgyek és urak felvonulása.

4. Az első bálzók bevonulása.

5. Magyar táncbemutató csoport magyar táncot mutat be.

6. Az előkelőségek és hölgyek az első bálzók csoportjával együtt megnyitják a táncot.

7. Táncközli szünetek alatt az Iparos Dalegyület énekszámokat ad elő.

Mivel a bál pontosan 9 órakor megkezdődik, a rendező bizottság felkéri a közönséget, hogy a bálon pontosan 9 órára okvetlen megjelenni sziveskedjék. A rendező bizottság felkéri ezután is a magyarruhás úrasszonyokat, nemkülönben a táncosok és az elsőbálzók csoportjában résztvevő hölgyeket és urakat, hogy a fenti időben a táncbemutató pontos megkezdhetése érdekében okvetlen jelenjenek meg.

Vasárnapi Istentiszteleti rend

Református templomokban: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 5 órakor dr. Lénéz Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Uray Sándor, 11 órakor dr. Soós Béla, délután 5 órakor dr. Bartha Tibor. — Kossuth ucai templomban délelőtt 10 órakor dr. Bartha Tibor, délután 10 órakor Csutoros Sándor. — Károli Gáspár-terti templomban délelőtt 9 órakor Kolozsvári Kiss László, délután 4 órakor Kiss Antal Jenő. — Ispótlay templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Kulesár Dezső. — Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 órakor Márki Kálmár. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Szilágyi László. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Orosz János. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor dr. Danesházy Sándor, délután 3 órakor Kiss Lajos. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kulesár Ferenc, délután 5 órakor Kulesár Ferenc. — Nyulási állami iskolában délelőtt 10 órakor Ács Mihály. — Tégláskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. Egyeken délután 3 órakor Siposs Imre. — Horthy-kórházban délelőtt fél 9 órakor Nagy Sándor. — Tégylavetői gyül. házban délután 3 órakor Kovács Árpád. — Tanyai istentiszteletek: I. Ondód I. Kádárdülő délelőtt 10 órakor Rápolthy Árpád. — Pallagon délelőtt 9 órakor vitéz Szabó Endre. — Dombostanyán délután 2 órakor vitéz Szabó Endre. — Ebesén délelőtt 10 órakor Papp Géza. — Hármashegyen délelőtt 9 órakor és Lukaházán délután 2 órakor László Lípót.

Szent Anna ucai római Katolikus plébániatemplomban és kápolnában rendes vasárnapi miserend. misékezdtek 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart Láng Pál pápai kamarás. Szentbeszédet mond ugyanő. A további misékezdtek 11, háromnegyed 12 és fél 4 órakor. — Keresztékeben: — Csapókerten — Kummergruber Emil püspöki tanácsos. Homokkerten dr. Rassovszky Kálmán piarista tanár. Nyilastelepen Kiss László s. lelkes. — Szoboszlai úti elemi iskolában: Szűcs Ferenc. — Augustia szanatóriumban Horváth István, Pallagon dr. Báltky Miklós. Zita-árvaházban Hess Ödön. Kálnán dr. László Miklós és dr. Hanczy Lajos.

Unitárius templomban. Hatvan u. 24. szám alatt lévő unitárius templomban, február hó 5-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi istentisztelet tartanak. Ez alkalommal imádkozik és prédikál: dr. Csiki Gábor, budapesti misszió lelkes, kormányfőtanácsos. Istentisztelet után rendes hávi keblitányási ültés lesz. A templom fűtve van.

Evangelikus templomban vasárnap délelőtt 9 órakor istentisztelet, prédikál Labossa Lajos, 10 órakor és délután 5 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál Bójtós Sándor. Délután fél 4 órakor pedig a konfirmált leányok számára bibliaórát tart a vallástanárné.

Görög Katolikus templomban reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor diakmisa, 9 órakor katonamisa, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentmiszei tanácsos mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, délután fél 4 órakor rózsafüzérjátogatás, délután 4 órakor vespérye és szentmisemádás.

Istentisztelet a baptista imaházban. A Szappanos ucai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaaház, fél 10—fél 11-ig predikáció, 11-12-ig vasárnapi iskola, este 6—8-ig predikáció Urvaoraosztással, 8—9-ig légoltalmi előadás, Szerdán este 7—8-ig bibliaóra, 8—9-ig légoltalmi előadás, Péntek este 7—8-ig imaóra, 8—9-ig légoltalmi előadás.

Gyilkosság, vagy baleset

Sitéri László 74 éves hajdúszóvati földműves péntekre virradó éjszaka, amikor hazatért.

rosszullétről panaszkodott hozzátartozóinak. Mielőtt még orvost hívtak volna hozzá, az öregember meghalt.

A községi orvos a reggeli vizsgálat során megállapította, hogy

Sitéri László fején külsérelmi nyomok vannak.

Lehetséges tehát, hogy külső beavatkozás okozta az öreg földműves halálát. Zsögöd Jenő vizsgálóbíró elrendelte a holttest felboncolását, egyben a helyszíni vizsgálatot.

METEOR MOZI MŰSORA

Szombaton: 5—7—9 órakor! MAI LÁNYOK (Magyarfilm) Fox és magyar világhíradó!

A megmérgezett város

Írta: S. de Saintmurget

Fordította: Borbíró Lóránt

(16)

Schwartz felügyelő is befutott a végzőra. Gyorsan meghallgatta az elbeszéléseket, aztán kiment és jó óráig kint kutatót a sötétben erős villanylámpa mellett. Porra rá se nézett. Adams valami furcsa esillogást látott a szemében.

— Na kollegám — mondotta Herendinek — most már elhiszi, hogy nem Adams barátunk a homályban rejtőző gyilkos!

Herendi gyilkos szemekkel nézett rá.

— Ha maga lett volna itt, nem ilyen piszliersaré ügyekkel törődne, mint ez!

Schwartz odabizta Herendire az egész további nyomozást, aztán Adamsel együtt szépen hazaindult. Óvatosan mentek be az újra rendbehozott lakásba, de nem történt semmi.

Schwartz hirtelen körülszimatolt.

— Itt valaki szellőztetett... Reggel tisztán emlékszem, olyan jó szappanszag volt itt, hogy csak olyan élvezettel szimatoltam. Mit akarhat az ember egy idegen lakásban kiszellőztetni? Valaki járt itt! Es ha jól következtetek, cigarettazott itt. El se tudom képzelni, miért szellőztetett volna másért!

— Körülnézek — mondotta Adams.

A felügyelő kinyitotta a fiókját és hosszasan nézegette a zárat. Aztán a fiókba is vetett egy pillantást.

— Na, mondta, ügyesen visszarakta mindent, de még cigarettafüst nélkül is kitaláltam volna azt, hogy itt kutattak.

— Itt! — képpelt el Adams.

— Itt! Valamit eikeseredetten keresnek.

Hirtelen elnevette magát.

— Te! — fordult oda Adamshoz.

— Ha arra gondolok, hogy mi mindent fedeztem fel ma este, hát — Isten ne vegye bűnül — de még majd azt mondom, hogy nem is volt olyan nagy baj az a kis gyilkosság!

IX. fejezet.

férfi- és nőrablással...

Schwartz felügyelő másnap olyan volt, mintha kicsérlelték volna. A fáradság eltűnt az arcáról, a kedve megszűnesedett, sőt Adams bámulva bámulta, amikor reggel fürdés közben vígyörészett.

— Bátyám! — mondotta neki később. — En már nem bánom, ha az ég rámszakad, azt sem. Nem bánom, ha téglá esik a fejemre vagy ha elüt minden uccasarkon egy-egy autó, de én megyek és állást keresek, mert nem bírom már az ingyeneledést!

— Ugyan! — vetette ellen a felügyelő. — Hát mire költötted a pénzedet?

— Miféle pénzemet?

— Amit tegnap kaptál. Vagy még be se néztél a fiókjába? Tegnap délelőtt jött a nagynénédől száz márkád Berlinből.

— A nagynénédől száz márká? — látotta a száját Adams. — Semmiféle nagynénémről nem tudok!

A felügyelő megrántotta a vállát.

— Pénz beszél, kutya ugat!

Azzal előszedett a fiókból egy csomó szép papírpénzt és egy postautalványt.

— Szerető nagynénéd és nagybátyád — olvasta hangosan.

Adams kikapta a kezéből az utalványt. Kikerekedett szemmel bámulta a kétségtelenül neki szóló pénzt.

— Ez a legrosszabb trófea, amit valaha is hallottam! — fakadt ki — Az embernek kifizet minden tartozását. Hagyományosan és esőkönnyösen. Most már csak arra vagyok kíváncsi, milyen halálnevet szemelt ki számomra az ismeretlen adakozó.

— Miüdenesetre az a lényeg, — hogy van pénzed. Ki tudod fizetni a kosztodat, a lakást majd felszámítom — tette hozzá halálos komolysággal.

Egyelőre azonban komolyabb megbízásom lenne számodra. — Eredj el a Schvechat 52. szám alá. Mondd azt a házmesternek, hogy én küldtelek. A házmester be fog vezetni egy emeleti bátorozott szobába. Abból a szobából kísérel a legnagyobb figyelemmel a szemközti házat, pontosan az első emelet jobbrol a harmadik, negyedik és ötödik ablakait. Ha észreveszel valami olyat, hogy ott gyülekeznek, vagy megbeszélést tartanak, azonnal hívj fel engem telefonon — csak annyit mondj be: hazamegyek vacsorázni. Melegen ajánlom, önálló vállalkozásokba ne igen keveredj, mert láthatod, hogy nem babra meg a játék. Ez az első komoly megbízásod s igazán nem szeretném, ha ez lenne az utolsó. De ráérsz csak ebéd után elmenni, addig gyere fel hozzám.

Felmentek a rendőrségre. A felügyelő aktákat intézett s közben hol erre, — hol arra tanitgatta Adamsot. — Az ügyeletes rendőr nemoksa bejelentette a Szabad Szemmel fiatal és harcias munkatársát, Klein Arthurt. A felügyelő mosolyogva fordult Adamshoz.

— Na, ha megérted, amit most csinálni fogok, elégedem a lakbéréddel! Kérem a szerkesztő urat. A szerkesztő belépett. A szokott hanyag mozdulattal lépett be és szokása szerint cigarettát kért.

— Meggondolta magát, felügyelő úr!

— Meg! A maguk lapja támadott engemet a legkeményebben s most magamnak tartozom azzal, — hogy önöknek jelentsem ki először, hogy tudom, ki a kokaincsempészek vezére.

A szerkesztő izgatottan dőlt előre. Adams is meredten bámult a felügyelőre.

— Nevet! — sürgette a szerkesztő.

— Azt még nem! — mosolyodott el a felügyelő. — Anyira még nem érett meg a helyzet. A tettest ismerem, de még nincsenek döntő bizonyítékok ellene. Ezt kérem, ne írják meg.

Adams bámulva nézett a felügyelőre. A riportert száján gúnyos mosoly játszott.

(Folytatjuk.)

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A TISZÁNTULI FÜGGETLEN UJSÁG-BAN HIRDETŐ CEKÉKNEL ESZKÖZLI VÁSÁRLASAIT

A p Józ az Megv

A debreceni... Kistemp... Kistemplomban... Mezey Béla le...

amely a j... Kistemp... ahol ifj... kész pedig... egy hón... dor k... igy akarva... ra értékelt... Juhász... mertette az... veit, melye... egyházi rész... seküjvári n... Ugyancs... hogy

dijlevél... egyházkér... presbiteri... kezletet tar... reik amelle... klinikai lell... Bodonhelyi... aki a debrec... gatója volt... gubernatori... tölt több é... sikereket ér... is kiválóan... rikai lelkes... töbizottság... pályázat... dr. Bodon... lelkesítő... hangja d... Ezzel ka... elozgatta az... a javaslata... lározatlan... kednie, szük... jóváhagyás... tölt lelkes... kezletét is... elfoglalása i... Tudomást... Soós Béla le... firmációt ok... valasztások... Soós Béla... a vallásoktat... helyébe... gyan dr. P...

és egyáltal... oktatási biz... lelkipásztor... hét világi ta... rós közül U... dr. Soós Béla... Mezey Béla... éves József... zül Nagy D... tor József, M... re, vités Sz... a presbiter... rólly, Harsán... re, Kiss Ferenc... la. Morsári L... Béla.

tesztet... választó ke... kenyen meg... tásba kell v... törvényben... ket is... Az élköve... képviselője...

A presbitérium egyhangúlag Bodonhelyi József dr. orgoványi lelkészt hívta meg az újonnan létesített klinikai lelkészre

Megválasztották a vallásoktatási bizottságot, 500 pengő segély a KIE-nek

A debreceni református egyház pénteken délután Uray Sándor egyházkerületi főjegyző és dr. Kölcsey Sándor főgondnok elnöklésével gyűlést tartott.

A presbitériumi gyűlést Uray Sándor elnök bibliával és imádsággal nyitotta meg, majd napirend előtt felhívta a presbitérium figyelmét a missziói bizottság evangélizációs

hétére,

amely a jövőhéten lesz a nyilastelepi és a Kistemplomban Hétfő délután 4 órákor ennek keretében presbitériumi konferenciát rendeznek a Kistemplomban, ahol ifj. dr. Szabó Ádám gödöllői lelképásztor tart előadást, Mezey Béla lelkész pedig áhítatót.

A napirendre áttérve Erdélyi Sándor számvéve jelentette be, hogy a református tanítótestület január 19-én tartott gyűlésén kimondta, hogy

egy hónapi fizetésének egy százalékát felajánlja Juhász Nagy Sándor kollégiumi alapítványára, így akarva halálának egy részét letörleszteni az általa igen tisztelt és nagyra értékelt férjével szemben.

Juhász Nagy Sándor dr. főjegyző ismertette az egyházrészek jegyzőkönyveit, melyek közül az ispotályicékból az egyházrész 200 könyvet gyűjtött az érsekújvári magyarok számára.

Ugyancsak a főjegyző jelentette be, hogy

a klinikai lelkészre díjlevelét úgy az egyházrész, mint az egyházkerület jóváhagyta. A múlt presbitériumi gyűlés után presbitériumi értekezletet tartottak, amelyen a presbitérium mellett foglalták állást, hogy a klinikai lelkészre hívják meg dr. Bodonhelyi József orgoványi lelkészt, aki a debreceni tudományegyetem hallgatója volt, itt avatták sub auspiciis gubernatoris doktorrá, külföldön töltött több évet, ott jelentős tudományos sikereket ért el és egynégyévesen fogva is kiválóan alkalmas arra, hogy a klinikai lelkészséget betöltsse. Az előkészítőbizottság eszerint azt javasolja, hogy

palgátát mellőzéseével hívják meg dr. Bodonhelyi Józsefet klinikai lelkészre, amit a presbitérium egyhangú eljénzéssel magdóná tett.

Ezzel kapcsolatosan a presbitérium elfogadta az előkészítőbizottságnak azt a javaslatát, hogy miután ennek a határozatnak még jogerőre kell emelkednie, szükséges azonkívül az esperesi jóváhagyás elnyerése és a megválasztott lelkésznek el kell búcsúznia gyülekezetétől is, bízák a püspökre az állás elfoglalása időpontjának megjelölését.

Tudomásul vette a presbitérium dr. Soós Béla lelképásztor jelentését a konfirmációi oktatásról, majd áttértek a választásokra.

Soós Béla dr. lelképásztor lemondott a vallásoktatási bizottság elnökségéről. Helyébe a presbitérium egyhangúan dr. Farkas Pált választotta meg

és egyúttal megalkította a vallásoktatási bizottságot is, amelynek hét lelképásztor, hét vallásoktató lelkész és hét világi tagja van. Egyhangú választás folytán tagok lettek a lelképásztorok közül Uray Sándor, Baia Mihály, dr. Soós Béla, dr. Hegyaljai Kiss Géza, Mezey Béla, dr. Danesházy Sándor, Kovács József, vallásoktató lelkészek közül Bagdy Dániel, Holász András, Kántor József, Magyar Bertalan, Papp Imre, vitéz Szabó Endre, Vajda Tézsló, a presbitérium közül pedig dr. Erdős Károly, Harsányi Imre, dr. Kertész Endre, Kiss Ferenc, dr. szentpéteri Kun Béla, Mocsári László és dr. Szeremley Béla.

Uray Sándor lemondott az orgoványi bizottság elnökségéről, helyére ugyancsak egyhangúan Kovács József lelképásztorot választották meg.

Szendy István igazgató-tanítónak, a kultuszminiszter körzeti iskolafelügyelőnek nevezett ki, a teendőinek ellátására ötheti szabadságot engedélyeztek.

Juhász Nagy Sándor dr. főjegyző ismertette a KIE kérelmét.

A KIE azt kérte, hogy az egyház 2000 pengő évi segéllyel támogassa.

A gazdasági bizottság megvizsgálta a KIE költségvetését és zárszámadásait és igyekezett a helyzetet tisztázni. A KIE arra hivatkozik, hogy 18 éve szép eredménnyel végzi a létképzést az ifjúság körében s újabban nagyrányúvá vált a munkája, mert fenntartja az utca gyermekek napközi otthonát és a tanoncotthont is, tehát 150-170 gyermekről és ifjúságról gondoskodik. Erre a célra Debrecen várostól jelentős anyagi támogatást, évenként több, mint 15.000 pengőt kap. Most azonban az az anyaszervezet, maga a KIE került anyagi nehézségek közé, mert a Piac uca 36. szám alatti nyolchelyiséges otthonának fenntartása súlyos teher. Kétezer pengő költségvetési hiánya mutatkozik, ezt kéri segélyként.

Az előkészítő bizottság megállapította, hogy a KIE anyagi helyzete nem reménytelen, bár tagadhatatlanul nehéz, viszont az egyháznak is állandóan új terhekkel kell megbirkóznia és így nagy óvatossággal kell eljárnia. Kijelentte, hogy az egyház 1937-ben 500 pengő segélyben részesítette a KIE-t, 1938-ban azonban nem támogatta, mert a KIE nem kérte. Most azt javasolják, hogy az egyház adjon erre az évre 500 pengő segélyt a KIE-nek és ezt a javaslatot a presbitérium el is fogadta.

A gyűlés Uray Sándor elnök imáival végződött.

A gyűlés Uray Sándor elnök imáival végződött.

A gyűlés Uray Sándor elnök imáival végződött.

A gyűlés Uray Sándor elnök imáival végződött.

Gyermekhulla a temető árkában

A hajdúhadházi csendőrséget értesítették, hogy a közszé határában, a temető árkában egy eszesemő hulláját találták. Azonnal bizottság ment a helyszínre és az orvosi vizsgálat során megállapították, hogy a gyermeket megfojtották és azután dobták az árokba. Unger József dr. helyettes vizsgálóbíró elrendelte a boncolást és a helyszíni vizsgálatot.

Hús millió pengőbe fog kerülni a legközelebbi magyar választás

Szegény ember nem igen lesz képviselő az új törvény alapján

Budapest, február 3. A lázasan vajdó politikai élet fölött egyre fenyegetőbben kimbálódzik a képviselőház feloszlásának és az új választás kiírásának Demokles kardja. A különböző pártállású képviselők naponta összejönnek, arról tanácskoznak, hogy

miképpen fog az új választói törvény rendelkezései mellett a közeli képviselőválasztás Magyarországon lefolyni.

A képviselők főként az új választás költségeinek ijesztő növekedéséről beszélgetnek legtöbbször.

A helyzet tudniillik az, hogy a horribilis költségek, amelyek az új választáskor majd felmerülnek, számos képviselő számára szinte lehetetlenné teszik, hogy résztvegyenek az új választási küzdelemben.

A legutóbbi képviselőválasztáson átlagban 8-10 ezer pengőre becsülték egy-egy képviselőjelölt törvényes választási költségeit, most azonban

ez az összeg legalább a duplájára emelkedik,

tekintettel arra, hogy az egyéni választó kerületek területe jelentősen megnövekedett és számításba kell venni az új választójogi törvényben megengedett költségeket is.

Az elkövetkezendő választáson a képviselőjelölteknek

két-három ezer pengős biztosítékot kell letennie, ezenkívül fizetniük kell a törvényben előírt gyorsírókat, akiket a gyűlésekre a választási biztos kirendel. A törvényes választási költségek közé tartozik a kortések napidíja, az autó- és fuvaroköltségek, sörgöny és telefontdíjak.

nem is beszélve más felmerülő költségekről, mint például a plakát és propaganda. Ilyenformán az egyéni választó-kerületekben körülbelül

20 ezer pengőre fog rugni egy-egy képviselőjelölt törvényes választási költsége,

sőt a lajstromos kerületekben ez a költség megközelítheti az ötvenezer pengőt is.

A lajstromos választás óriási költségeit a listán szereplő képviselőjelölteknek kell előteremteniük, még pedig természetesen azoknak a jelölteknek, akik a lista első helyét foglalják el.

Egyes képviselők már azt is kiszámították, hogy a legközelebbi képviselőválasztáshoz mennyi pénz kell és szerintük

legkevesebb húszmillió pengő az az összeg, melyet a jelölteknek a választásra elő kell teremteniük.

Pártkörökben a politikai aspiránsok most azon törlik a fe-

jüket, hogy a választáshoz szükséges és törvényes összeget milyen módon teremtsék elő, mert általában

politikai körökben számolnak azzal, hogy a képviselőválasztás legközelebb az év második negyedének elején feltétlenül meg fog történni.

GYÁSZROVAT

Hüse Józsefné, szül. Hüse Katalin, kovácsmester neje 50 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután három órakor lesz köztemetői II-A. ravatalozó terméből református szertartással. Lakása: Baross u. 2. Pusztaí temetkezési intézet.

L. Nagy Erzsébet 80 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz köztemetői harmas teremből református szertartással. Lakása: Honti u. 21. Pusztaí temetkezési intézet.

Hitler, mint a Nobel-békedíj jelöltje

Pozsony, február 3. A pozsonyi Éesti Ujság stockholmi táviratot közöl, amely szerint dr. Brandt svéd képviselő levelet intézett a Nobel-békedíj kiosztásáról döntő norvég parlamenthez.

A levélben Hitler vezér és kancellárt ajánlja a békedíjra.

A legitalosabb magyar város: Győr!

Győr, február 3. Harminc esztendővel ezelőtt Győr város vezetősége antialkoholista ligát alapított, hogy az alkohol rabigája alatt mulató Győri kijózanítsák mámorából. A liga taglétszáma az idő folyamán állandóan esökkent s az apostolok hamarosan tapasztalták, hogy Győr javíthatatlan. Az 1937. évben Győr elfogyasztott 2.131.473 liter bort, 134.888 liter mustot, 104.104 liter pálinkát, rumot és likőrt és 301.716 liter sört. Az 1938. esztendőben a liga buzdósága következtében a város szomszúsága egyre fokozódott, amennyiben megivott 2.386.743 liter bort, 126.047 liter mustot, 117.848 liter pálinkát és 357.745 liter sört.

Testvérgyilkosság, vagy öngyilkosság

Nagykapos, február 3. Megdöbbentő családi tragédia történt a kis zalai Aranyod községben. Itt lakik Laskó Károlyné hadi özvegy, aki saját erejéből nevelte fel öt gyermekét. Egy leánya volt, azt férjhez adta, egyik fia a csendőrséghez került, egyik pedig nemrég szerelmi bánatában agyonlőtte magát, úgy hogy az asszony János és Lajos nevű fiaival él. A két testvér soha nem veszekedett, most mégis, mikor kiesit ittasan hazajöttek a hegyről, összeszóvalkoztak és Laskó János bieskával hátba szúrta öccsét. A súlyosan sérült fiatalembert a zalaszentgróti orvoshoz vitték, de segíteni nem lehetett és meghalt anélkül, hogy egy pillanatra is magához tért volna. A csendőrség a testvérgyilkos legényt őrizetbe vette, — bekísérte a egerszegi ügyészségre, ahol a vizsgálóbíró letartóztatta.

— Vásároljon a FÜGGŐLEEN UJSÁG-ban hirdető négyként!

hírek

A Tiszántúli Független Ujság politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12. Előfizetési ár: Egész évre 28.80, félévre 14.40, negyedévre 7.20, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

Ugyeletes gyógyszerárak:

»Nap«, Piac u. 1. Telefon: 27-73.
»Muraközy«, Piac u. 72. Telefon: 13-30.
»Aranygyöngy«, Kossuth u. 8. Telefon: 34-96.
»Arany János«, Csapó u. 66. Telefon: 11-78.
»Mátyás király«, Nyilastelep, Vámospéresi út 16. Telefon: 13-83.

Csonka bácsi újabb elismerést kapott

Csonka bácsi, a revíziós zászlócskák készítője pár héttel ezelőtt a miniszterelnöknek is elküldte ma már országoszeret ismert revíziós zászlócskáját, melyért most a következő köszönetlevelet kapta Imrédy Béla miniszterelnöktől:

Bp. jan. 31.

Tek. Csonka Ferenc
gépész
Debrecen.

A revíziós zászlócskát és a lelkes hazafias érzéstől áthatott sorait megkaptam. Mindkettőt őszintén köszönöm. Hazafias üdvözléssel Imrédy.

— A Kálvinisták Templomegyesülete február 6-ikán délután 5 órakor az egyház tanácstermében választmányi ülést tart.

x Libaprólék 80 fillér kilója Csapó ucai színházjárárnál libahúsüzletben és Simonffy u. 6. Korházernál.

— **Exporthitel kisiparosok részére.** A kisiparosság az utóbbi években egyre eredményesebben kapcsolódik be az ipari kivitellebe. A kisipari exportot azonban nagymértékben megnehezítette az a körülmény, hogy a kisiparos a távoli piacokra történő szállítások esetében a szállítást követően sokszor hónapokig nem tudott a pénzéhez jutni. A budapesti kamara előterjesztésére az iparügyi miniszter ennek a nehézségnek elhárítására veszteségi tartalékalapot engedélyezett és az exporthitelek lebonyolításával a budapesti kamara Kiviteli Intézetét bízta meg. A megállapított feltételek szerint az a kisiparos, aki külföldi megrendelés birtokában van, az említett intézeten keresztül hitelet kaphat, még pedig a megrendelési összeg 70 százaléka erejéig. A hitel folyósítása általában az árunak külföldre való feladása után történik, megvan azonban a lehetőség annak, hogy méltányos esetekben a kisiparos már a megrendelés elkészítése folyamán kapjon bizonyos összegeket nyersanyag beszerzésére és a munkabér kifizetésére. Hangsúlyozzuk, hogy a szóbanforgó hitelek csupán exporthitelek lebonyolítására szolgálnak, belső üzletek finanszírozására tehát igénybe nem vehetők. Mindazok az iparosok, akiket az exporthitel érdekel, közelebbi felvilágosításért a budapesti kereskedelmi és iparkamara Kisipari Kiviteli Intézetéhez fordulhatnak. Cím: Budapest, V. kerület, uca 6. Telefon: 122.680.

A polgármester csak annak javasolja földátvétel engedélyezését, aki maga műveli meg

A földbirtok törvény szerint tudvalevőleg az ingatlanok átvételéhez szükséges a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának a hozzájárulása is, amelynek a polgármester tesz előterjesztést.

Ebben a kérdésben érdekes elvi határozatot hozott a pénteki polgármesteri értekezleten dr. Kölcsey Sándor polgármester. Veress Géza dr. tb. főjegyző, gazdasági tanácsnok ugyanis bejelentette, hogy újabb időben újból gyakorlat kezd kialakulni, mert mind több tisztviselőnek javasolják a földátvétel engedélyezését, holott a földbirtokpolitikai tör-

vény intenciója kétségtelenül az, hogy a föld azoknak a kezébe jusson, akik azt maguk művelik meg.

Kölcsey Sándor dr. polgármester teljes mértékben helyeselte az előadói álláspontját és az elébe terjesztett konkrét esetben

három kérelmező közül egyiknek a teljesítését sem javasolta a közigazgatási bizottságnak, a jövőre nézve pedig azt az elvi utasítást adta a gazdasági ügyosztálynak, hogy ezekben az ügyekben szigorúan a földbirtokpolitikai törvény szellemében járjanak el.

Február 8-án, szerdán este 8 órakor lesz a Bartók Zathureczky hangverseny

Február 8-án, szerdán este 8 órakor lesz az Arany Bki dísztermében a Zenekedvelők Körének III-ik bérelti hangversenye, amelynek keretében Bartók Béla és Zathureczky Ede Beethoven Kreutzer szonátáját, Mozart A-dur szonátáját, továbbá Bartók néhány hegedűszerzeményét játsszák és Bartók néhány saját zongoraszerzeményét is játszani fogja.

A hangverseny iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, hiszen Bartók személyében az egész világon ismert zeneszerzőt és világhíres zongoraművészt hallhatjuk. Zathureczky Ede pedig Európa-szerte híres hegedű-

művész.

A Zenekedvelők Körének vezetősége ezúton adja tudtára a nagyközönségnek, hogy a jegyeket ezentúl a Csáthy-féle könyv- és papírkereskedésben lehet vásárolni, Ferenc József u. 8. sz. Telefon 32-96.

Tekintettel arra, hogy a bérletek befizetésének síma lebonyolítását rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy a bérlek száma rendkívül megnőtt, a Zenekedvelők Körének vezetősége felkéri az igen tisztelt bérleteket, hogy a bérlet esedékes 3-ik részletét a Csáthy-cégnél sürgősen bejuttatni szíveskedjenek.

— A debreceni stausquo ante israelita anyahitközség ismeretterjesztő kultúreiklusának III. előadása vasárnap, f. hó 5-én délután fél 6 órakor lesz a Zsidó Gimnázium II. emeleti terében. Előadó: Deutsch Lipót.

— **Ertesítés áramszünetről.** Ertesítjük áramfogyasztó közönségünket, hogy f. hó 5-én, vasárnap reggel 8 órától délután 15 óráig a hálózat javítása céljából a következő helyeken nem lesz áramszolgáltatás: Magoss György téren, Kétmalom uca. Hadházi uca elején, Károly Ferenc József uca, Liba-, Vén, Csige-, Új- és Sesta kertekben, a Horthy Miklós úton, a Simonyi út páratlan oldalán és a Nyulason. Világítási Vállalat.

— **Láthatatlan ellenségeink:** a baktériumok és a mérgező anyagok leginkább ott fejtik ki káros tevékenységüket, ahol az ürülesek szánt salakok megrekednek és bomlásnak indulnak. Ezért rendkívül fontos a bélsatorna mindennapi rendszeres tisztítása. Este lefekvés előtt 2-3 szem Artindragóét bevéve, ez a régóta bevált hashajtó másnap könnyű, fájdalommentes ürülést idéz elő anélkül, hogy egy pillanatig is gondolkodnánk arra, hogy este hashajtót vettünk be.

— **Kötelező a tisztviselők számára a gázalarevétel Romániában.** Bukarestből jelentik: A hivatalos lap legutóbbi száma törvényrendeletet közöl, amely kötelezi az állami intézményeket és a magánvállalatokat, hogy alkalmazottaik számára gázalarevételre kötelezzenek. Ami az alkalmazottakat illeti, közzombös, kapnak-e fizetést vagy sem, mozgósíthatók e háború esetén vagy sem. A gázalarevételét április 30-ig kell megszerezni. — Egy maszk ára 600 lei lesz, amelyet a gyár köteles a megrendelő címére díjmentesen eljuttatni. A gázalarevétel árát a munkaadó hat hónapi részletben levonhatja az alkalmaz-

— **Német újságíró Debrecenben.** Két napig Debrecenben tartózkodott Kurt Wohlman német író és újságíró, aki számos német lapnak a tudósítója és megtekintette a város nevezetességeit, hogy azokról lapjainak beszámoljon.

— **Nyaralás a Tisza mentén.** Az OMVESZ kebelében a tiszamenti nyaralás propagálására bizottság alakult, amelynek tagjai a Tisza mentén fekvő városok polgármesterei is.

— **Szereb egyetemi tanár a magyar-jugoszláv barátságról.** Belgrádból jelentik: A Vreme című lap Ilies Alexa szereb egyetemi tanár tollából cikket közöl »Jugoszláv—magyar kapcsolatok a multban« címen. A szereb egyetemi tanár történelmi szempontból vizsgálta a két népek egymásutaltságát és történelmüknek sok tekintetben való azonososságát. Voltak idők — mondja a cikk — amikor a magyar és jugoszláv nép testvérként haladt egymás mellett. Ugy véli, hogy elérkezett az ideje annak, hogy a megértés szellemében egymás mellett haladjon a két nemzet a boldogabb jövő felé.

— **Marószódát ivott egy kislány.** Zsákkáról értesítették a debreceni hatóságokat, hogy a községben véletlenül marószódát ivott Tarsoy Gyula földműves tesztendő Sándor nevű kislánya. Zsófia Jenő vizsgálóbíró cirendelte a gyermek holttestének felboncolását, azonkívül vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy a szerencsétlen gyermek haláláért kit terhel a felelősség.

— **Gyanus halál.** Vámospéresen eddig még tisztázatlan körülmények között meghalt egy napppszamos 9 éves gyermeke. Tekintettel arra, hogy a hatósági orvos a vizsgálat során mérgezési tüneteket vélt felfedezni, az ügyben vizsgálat indult. Unger József helyettes vizsgálóbíró pénteken délután Vámospéresre utazott a helyszíni vizsgálat megtartására, továbbá elrendelte a gyermek holttestének felboncolását.

Rádióműsor

Szombat, február 4.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek Hanglemek. — Utána: Étreud, közlemények. — 16: Hírek. — Ifjúsági rádió. (Hanglemekkel). — 10.45: »Mil nézzünk meg.« — 11.40: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12: Déli harangszó Himmusz. Időjárásjelentés. — 12.10: Rejtő Gábor gondolkázik, zongorakísérettel. — 12.45: Horváth Veprős Julia Chopin-műveket zongorázik. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. — 13.30: Hanglemek. — 14.35: Hírek. — 14.50: A rádió műsorának ismertetése. — 15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 16.15: Harsányi Gizi. mesél. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.10: »Mit üzen a árdió?« 17.40: Utry Anna és Cselényi József magyar nótákat énekel, kísért Sárai Elemér cigányzenekara. — 18.35: A mesmondó Fedics Mihály. — 19.20: A rádió szalonzenekara. — 20: Közvetítés Zakopánéból az európa bajnoki műkorcsolyázó versenyekről. Beszél Pluhár István. — Utána kb. 20.40: Tánclemek. — 21.40: Hírek. — 22: Közvetítés a Vitézi bálról. — 22.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. — 23: közvetítés a Hungária-szállóból Magyarai Imre cigányzenekara muzsikál. — 0.05: Hírek.

BUDAPEST II. »Missziós üzenetek.« 18.50: Rékai Miklós hárfázik. — 19.30: A világ városai: Berlin. Keresztury Dezső dr előadása. — 20: Hírek. — 20.20 A rádió szalonzenekarának műsora.

— **Meghalt Szász Menyhért, az ismert költő és újságíró.** Szász Menyhért, a neves író költő, a Magyar Országos Tudósító szerkesztője, az »A Sajtó« felelős szerkesztője, a »Magyar Külpolitika« és a »Magyar Sajtó Évkönyve« társszerkesztője életének 46. évében, hosszú szenvedés után Budapesten meghalt.

— **Visszaállították a nemesi címeiket Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: Hacha csehszlovák elnök, hálálból az arisztokrácia nagyművű támogatásáért, visszaállította a pémesi címeiket Csehszlovákiában.

— **Megölte az alkohol.** Gál Ferenc 61 éves napppszamos, keszthelyi lakos, túl sokat ivott. Mámoros fejével a Balaton parton botorkált, miközben a halálsztanya udvarára tévedett, ahol összeesett. Csak hajnal felé vették észre azonnal a rendőrségi őrszobára vitték, orvost hívták. Mire az orvos megérkezett, meghalt. A halál oka alkoholemérgezés.

— **A Színházi Magazin most megjelent legújabb számában a legnagyobb érdeklődésre Fedák Sári cikke tarthat számot, aki képekkel tarkított riportban számol be a pesti színházak soronkövetkező újdonságainak próbáiról, sok apró kulisszatitkot árulva el azokról az olvasónak. Ignác Rózsa ezuttal a kezdő színészek indulását segíti, aki a Színházi Magazin növendékeinek vizsgálódásáról ír kedves visszaemlékezésekkel színezett tudósítást. Egyed Zoltán Szerelmi Baedekert írt az új számba, melyben két Baumgarten díjjal jutalmazott író kapott helyet. Halász Gyula, a kitűnő nyelvművelő, a színpadi beszéd fonáságát boncolja, míg Molnár Kata hangulatos novellával szerepel a lapban. A gazdag képanyaggal ellátott lap beszámol a bál és társasági élet eseményeiről és különös érdekességű riportja Olasz Jánosról szól, a »Süt a nap« paraszt származású főszerkesztő, akit szülőfalujában látogatott meg a lap munkatársa. A Színházi Magazin új számának két eseménye: a színház szindarabmelléklet, ezuttal a szindadik előadást megért Bubus, Vasvári Gábor remek vigjátéka és a kottamelléklet, az igen népszerű: Tájunk ten-jén zsupfóddal van... — A lap ára gyermekmelléklettel együtt 60 fillér.**

— **Házast** Adler Zoltán rokonaikat nap délután Arany János (gária) tart.

— **Miesur** Esti Ujság pesti cseh államférfi dr. Micsura-pító bizottsá-

— **Merén** hanc a Várkötelezős hajnalban magasságjel Szerencsere lódásán kiv a csendőrsuhane szerket.

— **Megha** Párizsból ország hóh való utazta halt. Utáda mert a hóh családban,

— **Megm** totta magát ság történetlvoc közese Bertalan 50 dalkodó az tól, hogy e gazda azon keresésére hogy acm tartozól ro házat, és ék taálják De pohár heve maradókot megállapító felkaszott get. Tettéban követé

— **Munk** Dr. Forgó 34. szám a előtt meg elpanaszos lyamán is zott a pir kilogram mennyisé A rendőr kézrekeri tott.

— **Letar** vos. Budap a rákosker toltak egy mütétet vé majd bele tartóztatva ismert bua tet végzte azóban mondotta, hajtó.

— **Isme** ban. Tegné ság határa méter mag ismeretlen tetét vete sziaú, egé esontgom a holtteste lószinűnek szándékbó Dunába. E hetett a onk megá mozást in hogy Ném retten hal

— **Az** hetegede óta bev Ferenc rán regg táposato a további gyomorb fokozott Kérdess

— **Az** megjavítva est eredményes osát.

— **Az** állapotban

A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C5 D5 C6 A6 B6 A6

A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

